

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLODERES REF. /DATO.: 201706767- 30.11.2017
VÅR REF.: thel
VÅR DATO: 01.03.2018
DOKUMENTNR.: 10/00347-74

SKAGERAK NETT AS' INNSPILL TIL NVES HØRING OM ENDRING I KONTROLLFORSKRIFTEN

Det vises til NVEs høringsbrev av 30.11.2017 med saksreferanse 201706767 og tilhørende høringsdokument 5/2017. Høringsinstansene bes der inngi sine kommentarer innen 1. mars 2018.

Innledning

Både bransjen og NVE har arbeidet med disse problemstillingene gjennom flere år, og det er nedlagt mye arbeid. Vi vil berømme NVE for det arbeidet som er gjort frem til og med dette høringsdokumentet. Særlig er vi tilfreds med den høringsrunden som ble gjennomført i 2015, hvor man mer overordnet kunne diskutere modellvalg for tariffutforming i fremtiden.

I forbindelse med dette konkrete høringsforslaget, har vårt arbeid vært organisert og forankret i en arbeidsgruppe med god involvering. Her har som alltid når det gjelder spørsmål om tariffutforming, engasjementet vært stort.

Overordnet, er Skagerak Nett AS ikke motstander av abonnert effekt som sådan. Imidlertid kan det innvendes mot forslaget at det fremstår som litt umodent. Til dette kommer, at det kan være fornuftig å "skynde seg litt langsomt". Det er jo først ved ferdig utbygd AMS man vil ha fullstendig kunnskap om effektbelastning i de enkelte nettområder.

Skagerak Nett AS' høringssvar vil først kommentere de regelendringer som fremkommer i høringsdokumentet ved bruk av dennes kapittel-struktur. Dernest vil vi kommentere de problemstillingene NVE vil ha særlig innspill på jf rapportens side 3. Til sist vil det knyttes mer generelle kommentarer til forslaget slik det foreligger. Dette vil gjøres ganske kort.

Skagerak Nett AS' gjennomgang av forskriftsforslaget

4.5. Informasjonsplikt § 13-5

At dagens brosjyrekrav fjernes, og erstattes med at informasjon skal være tilgjengelig er åpenbart fornuftig.

Vi er mer usikre på plikten til å tilgjengeliggjøre tariffkostnaden innen klokken 9 den påfølgende dag. Her har vi jo allerede en forskriftsfestet plikt til å tilgjengeliggjøre forbruk innen samme tidspunkt.

NVE med støtte fra bransjen, har ofte tatt til orde for at det i fremtiden skal være kraftomsetteren som skal være sluttkundens primære kontaktpunkt. I tillegg er det jo denne som sitter med den beste kunnskap om sine egne kraftpriser. Sammenholder man dette med det som trolig er det viktigste for kunden nemlig samlet pris, er det trolig mer fornuftig å gi denne plikten til nettopp kraftomsetteren.

5.2.1. Forslag til endring i § 14-2(1)

Bestemmelsen er i seg selv grei. Likevel synes vi formuleringen "i de fleste timer" er for lite presis. Gitt at vi har et aktivt veiledningsansvar etter forslaget § 14-2(3), er det etter vårt syn klart nødvendig at NVE innsnevrer tolkingsrommet i nokså stor grad.

5.2.5. Forslag til nytt § 14-2(2)

Bestemmelsen reiser særlig ett spørsmål. Bransjen har tidligere etterlyst at NVE standardiserer tariffer tydeligere enn i dag, mens man her introduserer frihetsgrader ifm det enkeltes selskaps faktiske utforming av tariffen. Det tror vi er uheldig, særlig hvor vi hensyntar det informasjonsarbeidet som må gjøres ovenfor publikum før overforbruksledd innføres. Mao; informasjonsarbeidet vil forenkles en god del dersom det enkelte nettselskaps frihetsgrad begrenses.

5.2.8. Forslag til nytt § 14-2(3)

Vi er skeptisk til det som klart statueres som et veiledningsansvar for nettselskapene. NVE tar ofte til orde for at nettkundene skal bevisstgjøres sitt eget-forbruk. Når man da introduserer muligheten for kunden og "å skyldte på" nettselskapet for fortsatt manglende kundebevissthet, fremstår forslaget som mindre godt. Til dette kommer at forslaget klart kan tenkes å være tvistedrivende/uenighetsskapende i relasjonen mellom nettselskap og kunde. Dette vanskeliggjøres ytterligere ved at variasjoner i (vinter-)temperatur klart påvirker faktisk maksimalt effektuttak og dette er en variabel man som kjent ikke har påvirkningsmuligheter på.

Derfor mener vi bestemmelsen bør formuleres ganske annerledes. Det viktigste da er å fjerne enhver henvisning til veiledning, slik at nettselskapets plikt begrenses til å tilgjengeliggjøre det som objektivt sett medfører lavest års-kostnad kun som *funksjon* av historisk forbruk.

5.2.12. Forslag til § 14-2(4)

Vi er litt overrasket over at man introduserer bindingstid på 12 mnd. Isolert sett kan det være gode grunner for slik bindingstid. Imidlertid er det vårt inntrykk at tilbydere av andre abonnements tjenester langt på veg har forlatt disse mekanismene, da de vurderes å være lite kundevennlige.

Både NVE og vi er enige om, at vi ønsker oss kunder som er mer bevisste sitt eget forbruk og kostnad. Den flinke/bevisste kunden vil jo nettopp søke å endre sitt forbruksmønster for å spare penger, på samme måte som man vil utfordre prismekanismene av samme grunn. Det er jo summen av disse to som kjennetegner den bevisste kunde, og vi kan ikke ha ordninger som begrenser dette.

Likevel ser vi utfordringer med dersom en større andel av kundene systematisk begynner å endre modell mellom sesonger. Det er derfor fornuftig med en mekanisme som begrenser slik spekulasjon, men som ikke binder kunden til 12 mnd. av gangen.

Vi oppfordrer NVE til å arbeide videre med alternative mekanismer og ser dette som avgjørende for at abonnert effekt skal bli akseptabel som ordning.

5.2.16. Forslag til nytt § 14-2(5)

Trolig er bestemmelsens formulering "skal avspeile", litt lite språklig presis. Vi forstår at det er meningen at energileddet skal tilsvare marginaltapet, og da kan man godt skrive nettopp det.

5.2.18. Forslag til nytt § 14-2(6)

Forslaget samt NVEs kommentarer til samme, er et bilde på ordningens kompleksitet. Det spørres videre om hvorvidt man skal kunne differensiere overforbruksmekanisme geografisk, og innen samme konsesjonsområde. Isolert sett kan dette tenkes riktig, men dette bør tillegges mindre vekt. Dette fordi dette vil ytterligere forvanske nettselskapets kundekommunikasjon i forbindelse med overforbruksordningen.

At tidsdifferensiering gjøres frivillig jf. formuleringen "kan", er nok fornuftig da dette vil kunne øke treffsikkerheten i modellen. Imidlertid vil det etter vårt skjønn være fornuftig om NVE overvåker utviklingen nøye her. Trolig kan man når man har høstet litt erfaring, med fordel begrense frihetsgradene noe hva gjelder dette spørsmålet.

NVEs særlige problemstillinger

Det fremgår av høringsrapporten (s.3), at det er enkelte problemstillinger NVE ønsker særskilt innspill på, i tillegg til å kommentere de foreslåtte forskriftsendringene:

1) Lik modell for alle uttakskunder i distribusjonsnettet, jf. forslag til § 14-2.

Isolert sett er det en god idé at man tilstreber at alle uttakskunder omfattes av én modell for tariffing. Vi har imidlertid noen praktiske reservasjoner jf. pkt. 2 nedenfor.

2) Behov for krav om å tilby tidsdifferensierte abonnement til næringskunder.

Dagens effekttarifferingsregime for næringskunder er godt etablert og vurdert å være treffsikkert. Vi er derfor lite begeistret til å endre dette. Vi kan ikke se at forslaget representerer noen forbedring, hva gjelder avregning av og kundeadferds-signaler til, denne kundegruppen. Til dette kommer at kundene omfattet av dagens ordning har innrettet seg til denne, blant annet ved utstrakte anskaffelser av styringssystemer spesielt tilpasset dagens regime.

3) Behov for krav om å tilby tidsdifferensiert overforbrukspris.

Hvor overforbruksprisen *ikke* er tidsdifferensiert, vil den enkelte kundes styringssignal kun være egen abonnert effekt gjennom hele året. Da mister denne prismekanismen noe av sin

hensikt etter vårt skjønn. Hensikten med omleggingen av tariffregimet, er jo slik det blant annet fremkommer senere i rapporten (s.4 annet kulepunkt siste setning), nettopp å styre kundeforholdet relativt til nettbelastningen slik denne er til enhver tid. Ved at overforbruket ikke tidsdifferensieres, vil man også dempe uttaket i de periodene nettkapasiteten *ikke* er anstrengt.

På den annen side, det vil trolig være fornuftig med frihetsgrader i forbindelse med innføringen av ny modell. Likevel slik at man følger opp dette nøye, for siden å ta en nødvendig regelverkspresisering her når man har litt erfaringsunderlag.

4) Behov for klarere føringer for fastsettelse av prisforholdet mellom abonnement og overforbruk, jf. forslag til første ledd og sjette ledd i § 14-2.

Her er vi etter vårt skjønn ved selve dilemmaet i den foreslåtte løsningen. Forslaget søker jo å normere forbruksadferd i vesentlig grad. Etter tradisjonell pristeori og for at dette skal virke, må jo overforbruket prises relativt offensivt. Det ser ut som om forslaget *ikke* tar sikte på slike tydelige prissignaler, og da er vi usikre på om man får til/realiserer den adferdsnormering man ønsker.

På den annen side; det ser ut som NVE i sitt modellvalg har lagt vekt på det som i pristeorien kalles "nudging". Mao at man tror at *forsiktige* prissignaler både er åpenbart vennligere men også tilstrekkelig, for forsiktig å dytte/"to nudge" kundeforholdet i riktig retning.

Vi er positivt nysgjerrig på om denne mekanismen vil vise seg å slå til. Vi ser også utfordringer med å sette overforbruksleddet for høyt. Da vil abonnementsprisene bli tilsvarende lavere (gitt at total tariffinntekt holdes konstant) og terskelen for å øke abonnementsnivået vil bli mindre.

5) Behov for å gi nærmere føringer for hva som legges i at kundene skal ha økonomisk insentiv til å holde seg innenfor abonnementet i «de fleste» timer, jf. forslag til endring i første ledd i § 14-2.

Regelteknisk er formuleringen "de fleste" mindre god. Dette åpner et stort tolkingsrom, hvor man også legger til rette for at nettselskapene i for stor grad kan praktisere bestemmelsen forskjellig.

6) Behov for klarere føringer for fastsettelse av abonnemeter, herunder intervall på trinnene og prisstigning på satsene på trinnene for å oppnå mer harmonisert tariffutforming, jf. forslag til første og annet ledd i § 14-2.

Som over ønsker vi at NVE er mer presis i forskriftsteksten. Konkret betyr dette at man klarere tar stilling til trinn- og prisintervall. En betraktning her, er jo at ved flere trinn/"mer rettfærdig" inndeling man søker, så øker den administrative og systemtekniske byrden tilsvarende.

7) Behov for å regulere kundenes mulighet til å endre abonnement gjennom forskrift, jf. forslag til nytt fjerde ledd i § 14-2.

Vi tror at slike bindingsmekanismer er lite heldig, og dette bekreftes ved at øvrige bransjers abonnemeterstilbydere ser ut til å ha forlatt slike mekanismer i svært stor grad. Uansett vil det være uheldig å innføre dette innledningsvis, da hverken bransjen eller kundene har noen erfaring med slike nivåfastsettelser. Det uheldige i dette, forsterkes hvor man dernest parer dette med veiledningsplikten som er tenkt pålagt nettselskapene.

- 8) Behov for å gi nærmere føringer for hva som vurderes å være et rimelig nivå på overforbruksleddet i tariffen, og mulighet for geografisk differensiering av overforbruksleddet innad i konsesjonsområdet jf forslag til nytt sjette ledd i § 14-2.**

Som nevnt over i pkt 4 er vi her ved dilemmaet ved ordningen og det vises til kommentarene der. Hva gjelder prisdifferensiering innad i et nett-/konsesjonsområde, er vi bekymret for dette. Dette fordi en allerede krevende ordning ytterligere kompliseres hvor man introduserer geografisk differensiering av enkelte priselementer.

- 9) Ansvarsfordelingen mellom nettselskap, kraftleverandør og eventuelt Elhub når det gjelder informasjon til kunde om tariffkostnad per time, jf. forslag til nytt fjerde ledd i § 13-5, og når det gjelder nettselskapenes veiledningsplikt og forslag til nytt tredje ledd i § 14-2.**

Her er vi usikre. Vi har til nå oppfattet at NVE og bransjen har vært enige om at den primære kundekontakten over litt tid skal overføres til kraftomsetter. Forslaget kan innebære at denne overføringen vanskeliggjøres, og vi er usikre på om dette betyr at NVE har endret syn.

- 10) Krav til å videreføre variasjoner i endrete tapsforhold over året fra overliggende nett til uttakskunder i distribusjonsnettet, jf. forslag til nytt femte ledd i § 14-2.**

Hvor man ser hen til formuleringen "skal avspeile" er denne lite presis og bør strammes til, jf vår kommentar til bestemmelsen tidligere i dette dokumentet. Gitt at man virkelig skal innføre en overforbrukstariff, er det likevel åpenbart at energileddet gjengir marginaltaptet.

- 11) Om ny tariffmodell i forslag til endring i § 14-2 bør tre i kraft fra 1. januar 2020.**

Vi mener at forhastet innføring av enkeltbestemmelser er uheldig. Dette fordi vi står rett foran å kunne høste faktisk kunnskap av AMS-målerne. Denne kunnskapen som vi skal bruke for blant annet å veilede nettkundene, må vi gis tid og anledning til å innhente. I tillegg er det til dels betydelig systemutvikling som må til for å håndtere forslaget. Vi må på samme måte gis tid til å få dette på plass. Derfor mener vi dette først kan være et krav fra 2021.

NVEs forslag – våre generelle kommentarer

Det er vanskelig å gi vår tilslutning til NVEs forslag om abonnert effekt slik det foreligger. Som nevnt skyldes dette i hovedsak at vi vurderer forslaget som noe umodent, men det finnes også enkelte andre innvendinger som skal gjøres punktvis greie for nedenfor:

- Abonnert effekt etter forslaget vil medføre til dels betydelige systemtilpasninger/-endringer og -kostnader
- Forslaget kan være "tvistedrivende", da nettselskapet gis en aktiv veiledningsplikt hva gjelder rett abonnement. Da får vi et økt ansvar for denne veiledningens treffsikkerhet
- Forslaget legger opp til 12 mnd. bindingstid, og dette mener vi er lite tidsriktig og lite kundevennlig
- Etter hva vi har kjennskap til, er det ingen andre land som har valgt en tariffingsstrategi som ligner på den NVE nå har foreslått. Dette kan være et tegn på at forslaget er unødig dristig.
- For næringskunder ønsker vi å beholde dagens effektavregning. Denne fungerer godt og disse kundene forholder seg greit til denne

- *Time of Use* (ToU) tariffer er det vi finner i andre land som har variable prissignaler som mekanisme, og da særlig for forbrukerkunder. Dette er enkelt for kunde å forstå, da dette kort og godt er "rushtidsavgift". Tariffen kan enkelt tilpasses slik at den faktisk treffer når det er "rushtid" og den krever kun helt beskjedne tilpasninger i nettselskapenes kundesystemer
- (Strøm er et utpreget lavinteresseprodukt, men som den enkelte klart er avhengig av. Parer man det med en prismodell som er vanskelig å forstå, er dette nærmest en oppskrift på å irritere kundene sine unødige.)

For næringskunder mener Skagerak Nett AS, at NVEs ønske om å dempe forbrukstopper best kan realiseres ved hjelp av ordinær effekttariffering som i dag

For forbrukerkunder mener vi at ToU-tariffer kan være godt egnet, da dette er helt enkle mekanismer som kun krever beskjedene systemtilpasninger og som er treffsikre nok for nettopp å dempe forbrukstopper. Likevel ser vi at abonnert effekt også har fordeler, blant annet at tariffen kan stimulere til distribuert produksjon.

Skagerak Nett AS vil uansett gjerne gjøre NVE oppmerksom på, at hvor man ønsker pilotering av forskjellige modellvalg, kan vi gjerne delta i dette arbeidet.

Med vennlig hilsen

Øivind Askvik
Nettdirektør

Thomas Atland Ellefsen
Juridisk Fagsjef